

FEDERATIE HONDENSPORT NEDERLAND

REGLEMENTEN FLYBALL

Reglement Flyball

Inhoudsopgave

ALGEMENE BEPALINGEN	3
DE BANEN EN DE MATERIALEN	4
DE FLYBALLBAAN	4
<i>De hindernissen</i>	4
<i>Het Flyballapparaat</i>	4
DE WEDSTRIJDING	5
DE BALLEN	5
DE FUNCTIONARISSEN	6
DE SCHEIDSRECHTER	6
DE START/FINISH-JURYLEDEN	7
HET FLYBALLAPPARAAT-JURYLID	7
DE TIJDWAARNEMING	8
<i>Handmatige tijdwaarneming</i>	8
<i>Elektronische tijdwaarneming</i>	8
WEDSTRIJDDEELNAME.....	10
DE STARTLICENTIE.....	10
HET WEDSTRIJDTEAM	10
<i>De bal-lader</i>	10
DE WEDSTRIJD	11
NUMMERBORDEN.....	11
DE START.....	11
VERLOOP VAN EEN TOERNOOI.....	13
INRENNEN	13
VOORRONDES	13
KLASSE-INDELING	13
EINDRONDES.....	13
COMPETITIE REGLEMENT	14
SAMENSTELLING COMPETITIE-TEAMS	14
PUNTENTELLING TEAM-COMPETITIE	14
PUNTENTELLING INDIVIDUELE HONDEN.....	14
BIJLAGE 1. FLYBALLAPPARATEN.....	15
LIJST VAN GOEDGEKEURDE FLYBALLAPPARATEN.....	15
IJKPROCEDURE FLYBALLAPPARATEN.....	15

Reglement Flyball

Algemene bepalingen

Deelnemers aan een F.H.N. Flyballtoernooi worden geacht op de hoogte te zijn van de van toepassing zijnde reglementen.

Deelnemers worden geacht op een sportieve wijze te strijden en het belang van hun hond boven eventueel te behalen resultaat te stellen. Geblesseerde en/of oververmoeide honden worden door de scheidsrechter uit de wedstrijd genomen.

Loopse teven hebben geen toegang tot de wedstrijdring en/of de directe omgeving daarvan.

Het bezit of gebruik van prikbanden is in of om de wedstrijdring niet toegestaan. Tijdens de wedstrijd mogen deelnemende honden geen slipketting dragen. Alle honden dienen aangeliend te zijn, behalve wanneer zij actief zijn in een wedstrijd.

Excessen die worden begaan door de deelnemer(s) tegenover hun hond(en) alsmede tegenover scheidsrechters en/of andere functionarissen en tegenover mededeelnemers en hun honden in of rond de wedstrijdring moeten binnen de wettelijke bepalingen afgehandeld worden. Tevens moet een dergelijk voorval gemeld worden aan het bestuur van de F.H.N. en de instelling waarvan de betrokkene(n) lid is (zijn), zodat er passende maatregelen genomen kunnen worden.

Een hond die zich agressief gedraagt ten opzichte van mensen of honden kan door de scheidsrechter uit de wedstrijd worden genomen. De scheidsrechter zal met het bestuur van de F.H.N. overleggen of de startlicentie van de betrokken hond ingetrokken moet worden.

Het is de begeleiders van de honden niet toegestaan in de wedstrijdring voer en/of speeltjes, ballen (anders dan de wedstrijdballen) e.d.te hebben. Dit houdt tevens in dat reeds door een hond terug gebrachte ballen niet gebruikt mogen worden om een hond te lokken of te belonen. Overtreding van deze regel door deelnemers aan een wedstrijd leidt tot diskwalificatie van het team. Overtreding door deelnemers die op dat moment buiten de wedstrijd zijn, maar die naar het oordeel van de scheidsrechter de teams die in de wedstrijd zijn beïnvloeden, leidt tot uitsluiting van die deelnemers en hun team voor de rest van het toernooi en het ongeldig verklaren van eventuele reeds behaalde resultaten.

Het is functionarissen en andere medewerkers van de organisatie niet toegestaan alcoholische dranken te nuttigen tot de laatste wedstrijd gelopen is. Indien de huisregels van de organiserende instelling ook verder gebruik van alcoholische dranken verbieden, dan dienen alle functionarissen, medewerkers en deelnemers zich ook aan dat verbod te houden.

De banen en de materialen

De Flyballbaan

Een Flyballbaan bestaat uit een start/finishlijn, vier hindernissen die in een rechte lijn staan opgesteld en een flyballapparaat.

De afstand van de start/finishlijn tot aan de eerste hindernis is 1,80 meter. De afstand tussen de hindernissen (gemeten hart-op-hart van de tussenschotten) is 3,00 meter.

De afstand van de laatste hindernis (de vierde) tot aan de voorzijde van het flyballapparaat is 4,55 meter.

Vóór de start/finishlijn is minimaal 12 meter ruimte zodat inkomende honden voldoende gelegenheid hebben om uit te rennen. Vóór deze uitlooperuimte dient nog een wachtruimte te zijn, waar de begeleiders die niet meedoen aan een race met hun hond kunnen wachten zonder de inkomende honden te hinderen. Hier dienen twee stoelen (of een bank) te staan (zoveel mogelijk naar de zijkant van de baan).

De hindernissen

De hindernissen bestaan uit 2 staanders met daartussen een (eventueel uitneembaar) schot. De staanders zijn maximaal 90 cm. hoog en aan de voet maximaal 40 cm. breed. De afstand tussen de staanders moet 60 cm. zijn. De bovenkant van het tussenschot dient 20,0 cm. boven het grondoppervlak te zijn.

De hoogte van de hindernissen moet 10 cm. lager zijn dan de schofthoogte van de kleinste van de vier honden van het team voor die race, naar beneden afgerond op een veelvoud van 5 cm. De minimum hindernishoogte is 20 cm. en de maximumhoogte is 40 cm. Vóór elke race wordt de hindernishoogte (zonodig) aangepast. De coach van een team is verantwoordelijk voor de juiste hindernishoogte.

De hindernishoogte kan worden aangepast door 1 of meer hoogtelatten (van 5 of 10 cm. hoogte) op het schot te plaatsen of te verwijderen. Hiervoor kunnen latjes aan de binnenzijde van de staanders of sleuven in de zijkant van de staanders worden gebruikt. Om alle reglementaire hoogtes te kunnen instellen zijn naast het tussenschot van 20 cm. één hoogtelat van 10 cm. en twee hoogtelatten van 5 cm. nodig.

De schotten en de binnenzijde van de staanders dienen wit te zijn. De kleur van de buitenzijde van de staanders is vrij.

Bij toernooien worden de hindernissen beschikbaar gesteld door de Federatie Hondensport Nederland.

Het Flyballapparaat

Binnen de Federatie Hondensport Nederland mag alleen gebruik worden gemaakt van flyballapparaten die zijn goedgekeurd door het bestuur van de Federatie, op voorstel van de F.H.N. Werkgroep Flyball. De goedgekeurde apparaten zijn vermeld in Bijlage 1 bij deze reglementen. De kleur van de apparaten is vrij. Het gebruik van een plank aan de achterzijde van het apparaat, om de stabiliteit van het apparaat te verhogen, is toegestaan.

Bij toernooien worden goedgekeurde flyballapparaten beschikbaar gesteld door de Federatie Hondensport Nederland. Het is toegestaan dat teams hun eigen apparaten meenemen, mits zij voor de aanvang van het toernooi (een kopie van) het goedkeuringscertificaat kunnen tonen. Ook zal het apparaat worden gemeten aan de hand van de ijkprocedure die uitgelegd staat in bijlage 1.

In het navolgende wordt verstaan onder

het laden van het flyballapparaat

het (zonodig) plaatsen van een bal in één van de cups op de arm van het apparaat en het spannen van de veer door het naar beneden brengen van de arm tot deze vergrendelt;

het in werking stellen van het flyballapparaat

het uitvoeren van zodanige druk op de trapplank aan de voorzijde van het apparaat dat de vergrendeling los laat en de bal uit de cup wordt gelanceerd.

Reglement Flyball

De wedstrijd

De wedstrijd wordt afgezet met een gesloten afscheiding (deze wordt door de FHN ter beschikking gesteld). Een wedstrijd met open afzetting moet een afmeting hebben van 40 meter lang en 20 meter breed. Een wedstrijd met gesloten afzetting mag niet kleiner zijn dan 28 meter lang en 9 meter breed en niet groter dan een wedstrijd met open afzetting.

In de wedstrijd staan twee flyballbanen evenwijdig aan elkaar opgesteld met een onderlinge afstand van 4½ of 6 meter. De start/finishlijnen van beide banen dienen tezamen één ononderbroken streep te vormen, ter lengte van 9 meter en geconcentreerd rond het midden van de twee banen. De start/finishlijn moet zodanig gemaakt worden, dat de honden niet over het gebruikte materiaal kunnen struikelen. Bij voorkeur worden krijtlijnen gebruikt.

Om ieder flyballapparaat staat een doorzichtige, maar wel zichtbare scheidingswand in U-vorm, van minimaal 100 cm hoog. Deze wand kan bijv. van geplastificeerd gaas gemaakt zijn. Bij gebruik van gaas dienen de mazen kleiner te zijn dan de kleinste te gebruiken bal. Bij de keuze van het materiaal dient de veiligheid van de honden voorop te staan. Een scheidingswand die onvoldoende zichtbaar is (bijv. van perspex) is verboden.

De basis en de benen van de U-vorm zijn alle 3 meter lang. De open zijde van de U is naar de hindernissen gericht. Het flyballapparaat staat precies midden tussen de benen van de U-vorm, zodanig dat de uiteinden van de scheidingswand op één lijn staan met de voorzijde van het apparaat. De scheidingswanden van de twee banen zijn aan de voorzijde met elkaar verbonden door een soortgelijke scheidingswand, 1½ of 3 meter lang, zodat een volledige afscheiding ontstaat.

Eventueel te gebruiken matten onder de flyballbaan op een buitenterrein moeten 90 cm. breed zijn. Op een binnenterrein (bijv. in een sporthal) dient de mat minstens 150 cm. breed te zijn.

De ballen

Iedere normaal in de handel verkrijgbare balsoort is toegestaan mits er geen vreemde attributen in of aan zitten (belletjes, piepers, touwtjes e.d.) en de veiligheid van de honden niet in gevaar komt. Het is verboden ballen zodanig te bewerken dat zij andere eigenschappen krijgen. Het is bijvoorbeeld niet toegestaan een gaatje te prikken in een tennisbal.

De functionarissen

Bij iedere wedstrijd zijn de volgende functionarissen vereist:

- één scheidsrechter
- twee juryleden, te weten bij de start/finishlijn bij elke wedstrijd baan één jurylid
- in geval van handmatige tijdwaarneming tevens een derde jurylid bij het flyballapparaat.
- in geval van elektronische tijdwaarneming twee tijdwaarnemers (bij de start/finishlijn van elke wedstrijd baan één); in geval van handmatige tijdwaarneming vier tijdwaarnemers (bij de start/finishlijn van elke wedstrijd baan twee),
- op verzoek van de scheidsrechter bij iedere baan een persoon die de nummerborden bedient.

Alleen door de F.H.N. erkende scheidsrechters en juryleden kunnen in een wedstrijd functioneren. In geval van elektronische tijdwaarneming worden de tijdwaarnemers toegewezen door de coördinator flyball van de F.H.N. De personen die eventueel helpen de nummerborden te bedienen worden aangesteld door de organiserende instelling.

Honden mogen om de scheidsrechter en juryleden heenlopen. Een bal die tegen een jurylid stuit wordt geacht in het spel te zijn.

Juryleden geven met een omhoog gestoken vlag aan dat een hond, begeleider of bal-lader een spelregel heeft overtreden. De hond die op dat moment in de race is in de baan waarvoor wordt gevlagd, moet achteraan aansluiten in zijn team en overraceren. Betreft het de laatste hond van een team dan moet deze hond opnieuw starten vanaf de start/finishlijn.

Coaches en deelnemers mogen niet in discussie gaan met de functionarissen. In geval van onduidelijkheid mag de coach de scheidsrechter om opheldering vragen.

De scheidsrechter

De scheidsrechter start de race met een kort geluidssignaal. Bij afvalraces beëindigt de scheidsrechter de race met twee korte fluitsignalen wanneer één van de teams een race op reglementaire wijze heeft beëindigd. Het andere team mag de race afmaken met inachtneming van de geldende toernooi en/of competitierregels van de F.H.N. werkgroep Flyball. Bij tijdtraces beëindigt de scheidsrechter de race wanneer beide teams de race voltooid hebben dan wel de een tijd van 60 sec. is bereikt.

Indien nodig zal de scheidsrechter een race voortijdig staken met een lang aangehouden fluitsignaal.

Indien de scheidsrechter voor de aanvang van een race van mening is dat de juiste hindernishoogte niet gehanteerd wordt, mag hij de coach van het betreffende team hierop attent maken. Indien de scheidsrechter tijdens de race onreglementaire hindernissen bemerkt, mag hij na afloop de begeleiders vragen hun startlicentie te tonen. Wanneer de scheidsrechter naar aanleiding daarvan beslist dat de gebruikte hindernishoogte niet juist was, diskwalificeert hij het betreffende team voor die race.

Wanneer voor een race andere honden uit het team worden ingezet, blijven de teams zelf verantwoordelijk voor de reglementaire hindernishoogte.

Wanneer een flyballapparaat tijdens de wedstrijd niet functioneert, zal de scheidsrechter de wedstrijd staken, na een vlagsignaal van het jurylid **dat de fout constateert**. De scheidsrechter zal zich er persoonlijk van overtuigen of het apparaat inderdaad niet functioneert. Is hij van mening dat het apparaat wel functioneert, dan zal hij het team dat in die baan liep diskwalificeren. Als de scheidsrechter constateert dat het apparaat inderdaad niet functioneert, dan zal hij een ander apparaat laten plaatsen. Functioneert ook dit apparaat niet, dan zal de race weer gestaakt worden. Indien het team eigen apparaten gebruikt zal het hierna gediskwalificeerd worden. Wordt een apparaat van de organisatie gebruikt, dan zal het apparaat weer worden vervangen, totdat er een goed werkend apparaat is.

Wanneer de scheidsrechter van mening is dat een team door het gedrag van (honden of begeleiders van) het concurrerende team **benadeelt**, is hij gerechtigd het veroorzakende team te diskwalificeren. In een tijdrace krijgt het benadeelde team geen tijd toegemeten, tenzij de coach beslist het team onmiddellijk over te laten racen (zonder tegenstander).

Reglement Flyball

De scheidsrechter bepaalt op welk moment een team vier ballen reglementair heeft overgebracht. Wanneer een hond tijdens een race de ring verlaat zal de scheidsrechter het team diskwalificeren. Indien een hond gebruik maakt van het uitrengedebied en daarbij voorbij de afzetting achter in het veld rent zal dit door de scheidsrechter getolereerd worden. Misbruik hiervan kan bestraft worden

De scheidsrechter heeft bij een wedstrijd de eindverantwoordelijkheid voor wat betreft de naleving van de spelregels. De scheidsrechter beslist tevens in gevallen waarin de spelregels niet voorzien. Beslissingen van de scheidsrechter zijn niet voor discussie vatbaar.

De start/finish-juryleden

Bij de start/finishlijn staat voor elke baan een jurylid opgesteld en wel zodanig dat beide juryleden met de gezichten naar elkaar toestaan.

De juryleden maken overtredingen kenbaar door met één hand een vlag op te steken. Zij zullen hierbij (verbaal of met een gebaar) duidelijk maken in welke baan de overtreding geconstateerd is.

Een start/finish-jurylid zal een hond afvlaggen indien:

- de hond te vroeg start dan wel zijn begeleider een startfout maakt.
- de hond niet alle vier hindernissen heen en terug neemt
- de begeleider over de start/finishlijn komt tijdens de race, anders dan voor het pakken van een losse bal of het recht zetten van een hindernis
- de hond zonder bal de finishlijn passeert

In geval van elektronische tijdwaarneming vervult elk start/finish-jurylid voor zijn eigen baan ook de taken die zijn beschreven in de paragraaf "Het flyballapparaat-jurylid".

Wanneer een hond de baan reglementair heeft afgelegd zal het start/finish-jurylid het nummerbord voor die hond (doen) omklappen.

Bij afvalraces zal elk start/finish-jurylid aangeven welk team naar zijn waarneming de race gewonnen heeft. Heeft het team in zijn eigen baan gewonnen, dan houdt hij de vlag schuin naar beneden. Heeft het andere team gewonnen, dan houdt hij de vlag horizontaal voor zich uit.

Het flyballapparaat-jurylid

In geval van handmatige tijdwaarneming staat tussen de bij de wedstrijd verplichte scheidingswanden van de twee wedstrijdbanen, maar achter de verbindende scheidingswand een flyballapparaat-jurylid opgesteld. Hij/zij stelt zich zodanig op dat hij/zij de bal-lader goed kan beoordelen.

In geval van elektronische tijdwaarneming vervult elk start/finish-jurylid voor zijn eigen baan ook de taken van het flyballapparaat-jurylid.

Het jurylid maakt overtredingen kenbaar door met één hand een vlag op te steken, schuin omhoog in de richting van de baan waar de overtreding geconstateerd is. Wanneer de bal-lader een defect aan het apparaat meldt dan wel het jurylid zelf bemerkt dat het apparaat niet functioneert, houdt het jurylid de vlag met beide handen dwars boven het hoofd, totdat de scheidsrechter de race heeft gestaakt.

Het flyballapparaat-jurylid zal een hond afvlaggen indien:

- de hond de bal pakt zonder het flyballapparaat in werking te stellen
- de bal door toedoen van de hond achter de scheidingswand terecht komt
- de bal-lader het apparaat niet op het juiste moment of op de juiste wijze laadt
- de bal-lader de hond andere dan verbale aanwijzingen geeft (met uitzondering van de situatie waarbij de bal terugvalt in de cup of vast zit)
- de bal-lader een andere dan de voorgeschreven houding aanneemt op momenten waarop dat is niet is toegestaan
- de hond zonder bal over de laatste (vierde) hindernis terug springt.

Reglement Flyball

De tijdwaarneming

Tijdwaarneming kan op twee manieren worden gedaan: handmatig en elektronisch.

Handmatige tijdwaarneming

Voor handmatige tijdwaarneming moet gebruik gemaakt worden van een stopwatch met de zogenaamde tussentijd ("split-time") functie, waarbij na het indrukken van de "split"-knop de klok doorloopt terwijl de geklokte (tussen)tijd wordt weergegeven. Na nogmaals indrukken van de "split"-knop wordt de lopende klok weer weergegeven. (NB. dit is iets anders dan de zogenaamde "lap-time" (rondetijd) functie. In het algemeen kan daar geen totale tussentijd mee worden weergegeven. Dergelijke stopwatches mogen niet worden gebruikt bij F.H.N. Flyball toernooien.)

Bij de start/finishlijn van elke wedstrijd baan zijn twee tijdwaarnemers aangewezen. Tijdwaarnemer 1 **zit** in het verlengde van de start/finishlijn, zodanig dat hij de gehele start/finishlijn (beide banen) kan overzien.

Tijdwaarnemer 2 **staat** achter tijdwaarnemer 1, zodanig dat ook hij/zij de gehele start/finishlijn kan overzien.

Het start/finish-jurylid zal de tijdwaarnemers voor het begin van een tijdtrace vragen of hun klok op nul staat. Wanneer zij dit bevestigen zal het start/finish-jurylid de scheidsrechter het teken geven dat de race kan beginnen. Zodra de scheidsrechter het geluidssignaal geeft waarmee de race begint, starten de tijdwaarnemers hun klok (ongeacht of de teams starten of niet). Een valse start wordt door het start/finish-jurylid aangegeven. De tijdwaarnemers mogen hun klok pas stoppen en weer op nul zetten wanneer de scheidsrechter de race affluit.

Elke hond wordt door de tijdwaarnemers afgeklokt op het moment dat de hond (met welk deel van het lichaam dan ook) over de start/finishlijn terugkomt. Zij gebruiken hiervoor de SPLIT-knop van hun stopwatch. Wanneer een volgende hond start wordt dezelfde knop nogmaals ingedrukt zodat de werkelijke tijd weer wordt weergegeven. Bij de volgende finish wordt op dezelfde wijze gehandeld, totdat er geen hond meer hoeft te starten (d.w.z. de race is geëindigd.)

De tijd wordt afgelezen zodra de race reglementair is beëindigd. Tijdwaarnemer 1 geeft de tijd mondeling door aan tijdwaarnemer 2, die de tijd op het tijdbriefje noteert en vervolgens door tijdwaarnemer 1 laat controleren. Is een correctie nodig is (bijv. ten gevolge van een schrijffout), dan dient deze door de scheidsrechter te worden gecontroleerd en geparafeerd. Daarna worden de klokken gestopt en weer op nul gezet. Het tijdbriefje wordt naar het wedstrijdsecretariaat gebracht, waar de gelopen tijden worden verwerkt.

Ook bij een belangrijk verschil tussen de tijden van beide tijdwaarnemers, blijft de tijd van tijdwaarnemer 1 gelden. De tijdwaarnemers gaan niet met elkaar in discussie over wat de "beste" tijd is, maar zij melden het verschil aan het start/finish-jurylid. Deze zal zonodig de tijden controleren door enkele malen "mee te klokken" en bij gebleken problemen dit melden aan de scheidsrechter. De scheidsrechter beslist of een tijdwaarnemer moet worden vervangen.

Indien tijdwaarnemer 1 merkt dat hij/zij om welke reden dan ook geen tijd kan geven, dan meldt hij/zij dit onmiddellijk aan tijdwaarnemer 2, zodat deze zich er van bewust is dat zijn/haar tijd bepalend zal zijn. Indien beide tijdwaarnemers geen geldige tijd kunnen geven, krijgt het betreffende team geen tijd toegemeten, tenzij de coach beslist het team onmiddellijk over te laten racen (zonder tegenstander).

Tijdwaarnemers mogen zich verder op geen enkele manier met de (voortgang van de) race bemoeien. Ook mogen zij niet met derden (coaches, deelnemers of publiek) in discussie gaan over de waargenomen tijden.

Elektronische tijdwaarneming

Voor elektronische tijdwaarneming moet de klok een met de "split-time" vergelijkbare functie hebben. Dit betekent dat:

- de klok start op het geluidssignaal van de scheidsrechter (idealiter start de scheidsrechter beide klokken middels één gecombineerde drukknop terwijl hij het startsignaal geeft. Het signaal mag ook door de klok gegenereerd worden).
- in elke baan moeten de fotocellen de klok stoppen wanneer een hond door de finish gaat.
- de finish detector wordt handmatig vrijgegeven nadat de volgende hond gestart is.
- de klokken moeten de finishtijden in een geheugen kunnen opslaan, zodat deze na elke race kunnen worden uitgelezen.

Reglement Flyball

Bij de start/finishlijn van elke wedstrijd baan is een tijdwaarnemer aangewezen. Deze tijdwaarnemers van beide banen zitten aan de schrijverstafel, die zich tussen de twee wedstrijd banen achter de start/finishlijn bevindt, of ieder aan een tafel aan weerskanten van de wedstrijd banen. Op deze tafel(s) staan de bedieningspanelen van de elektronische klokken.

Het start/finish-jurylid zal de tijdwaarnemers voor het begin van een tijdrace vragen of hun klok op nul staat. Wanneer zij dit bevestigen zal het start/finish-jurylid de scheidsrechter het teken geven dat de race kan beginnen. Zodra de scheidsrechter het geluidssignaal geeft, waarmee de race begint, starten de tijdwaarnemers hun klok (ongeacht of de teams starten of niet). In het geval dat de scheidsrechter zelf de klokken start, geeft de tijdwaarnemer de finish vrij zodra de eerste hond in de baan is. Een valse start wordt door het start/finish-jurylid aangegeven. De tijdwaarnemers mogen hun klok pas stoppen en weer op nul zetten wanneer de scheidsrechter de race affluit.

Voor elke hond die gestart is noteert de tijdwaarnemer het nummer op het tijdbriefje. Wanneer een hond op de terugweg de finish passeert zal de tussentijd van de elektronische klok worden opgeslagen in het geheugen (het is niet nodig de tussentijd op een, eventueel aanwezige, grote klok weer te geven, deze mag blijven doorlopen). Indien het start/finish jurylid op het nummerbord het nummer van die hond niet omklapt, dan wordt het nummer van de hond doorgehaald, en wordt het nummer van de volgende hond genoteerd. Daarna geeft de tijdwaarnemer de finish weer vrij. Heeft de hond die terugkwam de klok om welke reden dan ook niet gestopt, dan zal de tussentijd worden opgeslagen wanneer de volgende hond bij de start over de start/finishlijn gaat. Ook hierna geeft de tijdwaarnemer de finish weer vrij en maakt de bovenomschreven aantekeningen op het tijdbriefje.

Zodra de race reglementair is beëindigd laat de tijdwaarnemer zonnodig de laatste tussentijd van het team op de grote klok van zijn baan weergeven. De tijdwaarnemer van elke baan leest nu het geheugen van de tijdwaarneming van zijn baan uit en noteert de doorkomsttijden op het tijdbriefje van die baan achter de nummers (c.q. kruisjes) van de betreffende honden. N.B. het is **niet** toegestaan individuele tijden te berekenen en te noteren, dit moet op het secretariaat gedaan worden. Vervolgens parafeert de tijdwaarnemer het briefje. Is een correctie nodig is (bijv. ten gevolge van een schrijffout), dan dient deze door de scheidsrechter te worden gecontroleerd en geparafeerd. Op een teken van de scheidsrechter worden daarna de klokken gestopt en weer op nul gezet. Hierna mag geen enkele verandering meer op het tijdbriefje worden aangebracht. Het tijdbriefje wordt naar het wedstrijd-secretariaat gebracht, waar de gelopen tijden worden verwerkt.

Indien de elektronische tijdwaarneming om welke reden dan ook niet naar behoren functioneert, dan krijgt het betreffende team geen tijd toegemeten, tenzij de coach beslist het team onmiddellijk over te laten racen (zonder tegenstander).

Tijdwaarnemers mogen zich verder op geen enkele manier met de (voortgang van de) race bemoeien. Ook mogen zij niet met derden (coaches, deelnemers of publiek) in discussie gaan over de waargenomen tijden.

Wedstrijddeelname

Aan F.H.N. Flyball wedstrijden en toernooien kan worden deelgenomen door honden met en zonder stamboom, die tenminste 12 maanden oud zijn. De honden dienen te zijn voorzien van een identificatiechip.

Honden met gecoupeerde oren, geboren na 30 april 1989, en afkomstig uit een land waar een coupeerverbod geldt, dan wel in het buitenland zijn geboren na 1 oktober 1990, zijn van deelname uitgesloten.

Honden met een gecoupeerde staart, geboren na 1 september 2001, zijn eveneens van deelname uitgesloten.

Loopse teven mogen niet aan een wedstrijd of toernooi deelnemen.

De startlicentie

Deelnemers aan F.H.N. flyballtoernooien moeten in het bezit zijn van een F.H.N. startlicentienummer. Aan dit nummer zijn, naast de naam van de drager, belangrijke gegevens van de hond gekoppeld zoals het chipnummer, de schofthoogte en het rastype waarin de hond voor flyball is ingedeeld. Onder rastype wordt zowel verstaan een raszuivere hond, als een **qua uiterlijk en/of gedrag het meest op dat ras gelijkende kruising**. De gegevens worden door de aanvrager van de startlicentie opgegeven. **Ingeval van twijfel over het rastype van een hond zal een delegatie van vijf leden van de FHN werkgroep Flyball de typering vaststellen**. Het chipnummer wordt bij aanvang van ieder toernooi gecontroleerd.

Bij sterk op elkaar lijkende kruisingen dient bij de aanvraag te worden vermeld dat het hetzelfde rastype betreft.

Het wedstrijdteam

Een wedstrijdteam bestaat uit minimaal vijf en maximaal zes honden met hun begeleiders, een coach en een bal-lader. Het is toegestaan dat één van de begeleiders als coach optreedt.

In een team mogen maximaal twee honden van een bepaald rastype (zoals vermeld op de F.H.N. startlicentie) opgenomen worden.

Iedere begeleider in een team draagt een duidelijk zichtbaar een nummer. Dit nummer bestaat uit twee of drie cijfers. Het laatste cijfer is het nummer van de begeleider/hond binnen het team (1 t/m 6). De overige cijfers vormen het wedstrijdnummer van het team. De coach draagt, wanneer hij/zij niet tevens begeleider is, het nummer van het team, met als laatste cijfer 0. De bal-lader draagt het nummer van het team, met als laatste cijfer een 9.

De bal-lader

Tijdens de race staat de bal-lader rechtop achter het apparaat met de handen op de rug, op zodanige afstand dat het apparaat goed kan functioneren en de honden niet worden gehinderd. De bal-lader mag hierbij op een plank staan die gebruikt wordt om de stabiliteit van het flyballapparaat te verhogen. De bal-lader blijft op zijn/haar plaats totdat de scheidsrechter de race heeft beëindigd. Daarna mag de bal-lader van zijn/haar plaats gaan om eventuele achtergebleven ballen te verzamelen.

De bal-lader moet gebruik maken van een ballenzak dan wel een ballenhouder die voor of achter op het lichaam kan worden gedragen om de ballen van zijn/haar team te bewaren. Het gebruik van emmers, bakken en dergelijke om ballen in te bewaren is in de wedstrijd niet toegestaan.

De bal-lader mag een hond verbaal aanmoedigen mits hij daarbij het andere team niet hindert.

Bij de volgende handelingen mag de bal-lader van de voorgeschreven houding afwijken:

- De bal-lader laadt het flyballapparaat. Het flyballapparaat moet worden geladen vóórdat een hond start.
- Wanneer de bal nadat het apparaat door de hond in werking is gesteld in het apparaat terugvalt of vast komt te zitten, mag de bal-lader het apparaat opnieuw laden en de hond helpen het apparaat in werking te stellen (ook de hond zal daarvoor niet afgevlagd worden).
- Wanneer het flyballapparaat-jurylid een hond heeft afgevlagd omdat de bal uit het spel is, mag de bal-lader de hond helpen om bij zijn begeleider terug te komen, mits de bal-lader het andere team daarbij niet hindert.

Na deze handelingen dient de bal-lader zo snel mogelijk weer de voorgeschreven houding aan te nemen.

De wedstrijd

Voor een wedstrijd moet een minimum aantal van 7 teams ingeschreven zijn. Indien een team afvalt voor de wedstrijd is het toegestaan de wedstrijd door te laten gaan met 6 teams.

Er zijn twee soorten wedstrijden: wedstrijden met tijdwaarneming (tijdrace) en wedstrijden volgens het afvalstelsel (afvalrace). Bij tijd races wordt van beide teams de gelopen tijd genoteerd. Per wedstrijd worden twee races gelopen. Bij afval races is het team dat als eerste alle vier honden reglementair over de finish heeft winnaar van de race. Per wedstrijd worden twee of drie races gelopen, het team dat als eerste twee races wint is winnaar van de wedstrijd ("best-of-three"). Indien elektronische tijdwaarneming beschikbaar is, dan kan deze bij afval races worden gebruikt om te bepalen welk team een race heeft gewonnen ("foto-finish").

Aan elke race doen vier honden van het team mee. De begeleiders van de overige honden van het team bevinden zich met hun aangelijnde hond in de wachtruimte. Voor de aanvang van iedere race mogen honden in het team gewisseld worden, zodanig dat het aantal aan de race deelnemende honden vier blijft. De coach van het team meldt voor de aanvang van de race de startvolgorde van het team aan het start/finishlijn-jurylid in zijn/haar baan. Tijdens een race mogen geen honden gewisseld worden, en mag ook de startvolgorde niet gewisseld worden.

De vier honden van het team moeten achtereenvolgens vanaf de start/finishlijn over de vier hindernissen springen, het apparaat in werking stellen, de gelanceerde bal vangen of oppakken en met de bal in de bek weer terug over de vier hindernissen en de start/finishlijn. Een team heeft de race volbracht wanneer alle vier honden reglementair over de finish zijn gegaan.

Een hond die wordt afgevlagd wegens een overtreding van de spelregels (door de hond, één van de begeleiders, de coach of de bal-lader) moet achteraan aansluiten in zijn team en opnieuw racen.

Wanneer een team door de scheidsrechter wordt gediskwalificeerd, dan wordt bij een afvalrace dat team als verliezer van de race aangemerkt. Bij tijd races wordt voor dat team een tijd van 60 sec. genoteerd.

Een hond die een hindernis omver gooit hoeft niet over te rennen, mits de hond de hindernis neemt alsof deze nog rechtop staat. Dit geldt ook voor de eventuele honden die daarna in dezelfde race rennen. Wanneer een hindernis zodanig (scheef) valt dat dit gevaar oplevert voor de honden, fluit de scheidsrechter de race af en laat deze opnieuw starten.

Wanneer een hond in de ring zijn behoefte doet wordt het betreffende team voor alle races van die wedstrijd gediskwalificeerd, ongeacht of de wedstrijd al begonnen of geëindigd is.

Nummerborden

Bij iedere start/finishlijn staat een paneel met zes borden met daarop duidelijk leesbaar de cijfers 1 tot en met 6. Aan het begin van iedere race worden de borden met de nummers van de begeleiders van de honden die de race zullen lopen overeind gezet. Zodra een hond de race reglementair heeft afgelegd wordt het bord met het nummer van die hond omgeklapt. Zo vervolgens voor alle nummers, totdat het volledige team de race reglementair heeft afgelegd.

Ieder teamlid is zelf verantwoordelijk voor het al dan niet opmerken van het omklappen van zijn/haar nummerbord, ook als de scheidsrechter het omklappen van een nummerbord corrigeert.

De start

De scheidsrechter start een race door de tijdwaarneming in werking te stellen. Dit zal de lampen volgorde starten. Eerst zal een gele lamp aangaan, na een seconde zal de volgende set gele lampen aangaan, na weer een seconde gaat de groene set lampen aan. Pas als deze groene lampen aangaan zal er een hond door de tijdwaarneming mogen lopen. Indien een hond een valse start veroorzaakt zal een rode lamp gaan branden in de baan waar de fout wordt geconstateerd. Bij een valse start zal de hond achteraan moeten sluiten en opnieuw moeten lopen.

Elke volgende hond mag starten zodra de voorgaande hond (al dan niet afgevlagd), met welk deel van zijn lichaam dan ook, de start/finishlijn passeert (op de grond of in de lucht). Het starten mag vanuit staande of rennende positie ("vliegende" start). Het is toegestaan om ten behoeve van een vliegende start een markering aan te brengen in de uitloopruimte, mits deze geen gevaar voor de honden oplevert.

Reglement Flyball

| De begeleider mag alleen de start/finishlijn overschrijden om een omgevallen hindernis recht te zetten of een verdwaalde bal op te pakken. Hierbij mag het andere team niet gehinderd worden. In alle andere gevallen, waarbij een begeleider of coach tijdens de race met een voet over de start/finishlijn komt, wordt de hond die op dat moment in de race is, afgevlagd.

De coach mag zich bij de start/finishlijn opstellen, maar dient aanwijzingen van de scheidsrechter omtrent zijn plaats op te volgen. Het is toegestaan om bij iedere wedstrijd een helper achter de start/finishlijn te hebben, die eventuele omgevallen hindernissen recht zet of ballen pakt. Na bedoelde handeling dient deze helper zich zo snel mogelijk weer achter de start/finishlijn te begeven.

Verloop van een toernooi

Een toernooi bestaat uit voorrondes en eindrondes. Alvorens de wedstrijden van het toernooi beginnen krijgen alle teams gelegenheid om "in te rennen".

Inrennen

Alle teams krijgen gedurende 5 minuten per team gelegenheid om "in te rennen" onder vergelijkbare omstandigheden als ware het toernooi reeds begonnen. Het schema hiervoor wordt bepaald door de organiserende instelling. Tijdens een wedstrijd is het niet toegestaan om in te rennen op eventuele andere beschikbare banen. Teams die deze regel negeren worden van de rest van het toernooi uitgesloten en eventuele tot dan toe behaalde resultaten worden vervallen verklaard.

Aan het begin van iedere wedstrijd krijgen de teams desgewenst maximaal 60 sec. tijd om in te rennen op de baan waar zij moeten racen.

Voorrondes

In de voorrondes komen de teams (per ring) tegen elkaar uit in wedstrijden met tijdtraces volgens door de F.H.N. voor de voorrondes vastgestelde schema's (deze schema's zijn afhankelijk van het aantal deelnemende teams, zie hiervoor het boek "Toernooiorganisatie"). De teams worden geplaatst in een totaalklassement op basis van hun beste vier tijden in de voorrondes. Met behulp van dit totaalklassement wordt de plaatsing en eventuele klasseindeling voor de eindrondes bepaald.

Klasse-indeling

De F.H.N. Flyball competitie kent **twee** klassen, te weten **een Eerste klasse en een Tweede klasse**.

Voor de **competitieclassificatie** worden de teams geklasseerd op basis van de beste vier tijden in de voorrondes van de eerste drie toernooien waaraan zij meedoen. Hiertoe wordt van die toernooien **voorlopig klassement** opgemaakt en de klassering van elk team volgens onderstaande regels bepaald. **Halverwege de competitie (na de helft van het aantal wedstrijden + één wedstrijd) worden de teams definitief ingedeeld in de Eerste of Tweede klasse. De gemiddelde tijd van het middelste team in de rangschikking (bepaald door het aantal teams gedeeld door 2 en afgerond naar boven) wordt genomen als grens tussen de twee klassen (de classificatiegrens). Dit team en de daaronder geplaatste teams (dus met hogere tijden) komen in de Tweede klasse. De overige teams (dus met snellere tijden dan het gemiddelde) komen in de Eerste klasse. Voor de duur van de competitie wordt de classificatiegrens niet meer gewijzigd.**

Zolang een team nog niet aan drie toernooien heeft deelgenomen wordt dat team voorlopig geklasseerd op basis van de gemiddelde resultaten van de toernooien waaraan is deelgenomen **ten opzichte van de classificatiegrens. Na deelname aan drie toernooien wordt dit team op deze wijze definitief geklasseerd.**

Indien er 12 of minder teams deelnemen aan een toernooi, worden de eindrondes voor dat toernooi gelopen in één klasse. Bij een toernooi met meer dan 12 teams wordt de **dagclassificatie** gemaakt op basis van de beste vier tijden in de voorrondes van het toernooi. Deze **klassenindeling** geldt alleen voor dat toernooi, en is onafhankelijk van de **klassenindeling** die voor de competitie geldt. **De regels voor de dagclassificatie zijn dezelfde als voor de competitieclassificatie. Dat wil zeggen dat de gemiddelde tijd van het middelste team (bepaald door het aantal teams gedeeld door 2 en afgerond naar boven) wordt genomen als classificatiegrens. Dit team en de daaronder geplaatste teams (dus met hogere tijden) komen in de Tweede klasse. De overige teams (dus met snellere tijden dan het gemiddelde) komen in de Eerste klasse.**

- Het bestuur van de F.H.N. kan op voorstel van de werkgroep Flyball besluiten tijdelijk **de twee** klassen samen te voegen wanneer onvoldoende teams deelnemen **aan de competitie**.

Eindrondes

In de eindrondes komen de teams per klasse tegen elkaar uit in wedstrijden met afval-races, overeenkomstig hun plaatsing in de voorrondes. De wedstrijden verlopen volgens door de F.H.N. voor de eindrondes vastgestelde schema's (zie hiervoor het boek "Toernooiorganisatie"). Het team dat de laatste wedstrijd (binnen een klasse) wint wordt uitgeroepen tot toernooiwinnaar in die klasse.

Competitie reglement

De Federatie Hondensport Nederland kent twee flyball competities, te weten de **team**competitie en de **individuele** competitie. Voor beide competities worden punten verzameld in F.H.N. flyballtoernooien. Een team moet aan een minimum aantal toernooien deelnemen om in aanmerking te komen voor plaatsing in de competitieuitslag. Het aantal verplichte competitietoernooien is minstens drie, maar bij de vaststelling van de F.H.N. wedstrijdkalender kan het bestuur van de F.H.N. in overleg met de werkgroep Flyball een hoger aantal vaststellen (in principe de helft van het aantal toernooien in dat jaar plus 1, naar beneden afgerond op een geheel getal).

Samenstelling competitie-teams

Iedere bij de F.H.N. aangesloten instelling kan met één of meer teams meedoen aan F.H.N. toernooien, zoals omschreven in het F.H.N. Flyball reglement (zie bladzijde 10). Deze teams doen daarmee automatisch mee aan de competitie. Het is voor het verloop van de competitie niet belangrijk welke honden in een team worden opgesteld (met andere woorden, de naam waaronder het team is ingeschreven is bepalend). Per toernooi kan de coach van een team beslissen welke honden hij wil opstellen. Wel moet voor alle honden een F.H.N. startlicentie zijn afgegeven en moeten ook de overige regels in het F.H.N. Flyball reglement voor de samenstelling van een team in acht worden genomen (zie bladzijde 10). Een hond mag per toernooi maar in één team opgesteld worden.

Ook niet bij de F.H.N. aangesloten teams kunnen aan de competitie deelnemen, mits voldaan is aan de regels van het F.H.N. Flyball reglement. Wanneer een niet bij de F.H.N. aangesloten team niet meer in aanmerking kan komen voor plaatsing in de competitieuitslag (doordat het verplichte aantal competitietoernooien niet meer kan worden gehaald), wordt dit team uitgesloten van deelname aan verdere toernooien in het betreffende seizoen.

Indien een team na de voorrondes wordt teruggetrokken (en dus niet het programma van de eindronde afwerkt) telt het betreffende toernooi voor dat team en de daarin opgestelde honden niet mee voor de competitie. Indien een hond in de voorrondes aan minder dan twee races deelneemt, telt het betreffende toernooi voor die hond niet mee voor de competitie.

Puntentelling team-competitie

Alleen toernooien waarbij gebruik wordt gemaakt van elektronische tijdwaarneming (zoals beschreven in dit reglement) tellen mee voor de team-competitie.

Bij elk toernooi worden per team de beste vier tijden uit de voorrondes gemiddeld en als competitie resultaat geteld. Vervolgens worden de resultaten van de beste drie toernooien gemiddeld. De teams worden binnen hun klasse gerangschikt volgens dit gemiddelde. Het team met het laagste gemiddelde is nummer 1 enzovoort. Zolang nog geen drie toernooien zijn gehouden, tellen alle resultaten mee voor een tussenstand (binnen de voorlopige klassering). Zolang het minimaal verplichte aantal toernooien nog niet is gehouden worden alle teams geplaatst in het tussenklassement. Wanneer het minimaal vereiste aantal toernooien is gehouden, worden alleen teams die aan dit minimum aantal toernooien hebben deelgenomen in de plaatsing opgenomen.

Puntentelling individuele honden

Alleen toernooien waarbij gebruik wordt gemaakt van elektronische tijdwaarneming (zoals beschreven in dit reglement) tellen mee voor de individuele competitie.

Bij elk toernooi worden in de voorrondes per race de tijden van de honden die aan die race meedoen bijgehouden op het tijdbriefje. Voor elke hond worden de beste twee tijden van de voorrondes gemiddeld en als competitieresultaat geteld. Vervolgens worden de resultaten van de beste drie toernooien gemiddeld. De honden worden binnen hun klasse gerangschikt volgens dit gemiddelde. De hond met het laagste gemiddelde is nummer 1 enzovoort. Voor de klasse-indeling voor de competitie voor individuele honden wordt de schofthoogte van de hond genomen, dat wil zeggen de klassering is:

- Klasse 'klein': voor honden met een schofthoogte tot en met 39,9 cm
- Klasse 'groot': voor honden met een schofthoogte vanaf 40,0 cm

Bijlage 1. Flyballapparaten

Lijst van goedgekeurde Flyballapparaten

Per 1 juli 1997 zijn de flyballapparaten gebouwd door W. Bootlink te Pernis en door hem gecertificeerd toegelaten op F.H.N. flyballtoernooien.

Per 1 januari 1998 zijn flyballapparaten gebouwd door R. Hoogeveen te Zwolle en door hem gecertificeerd toegelaten op F.H.N. flyballtoernooien. (Deze bakken worden niet meer geleverd, maar de bestaande blijven toegestaan.)

Per 1 juli 2007 is de NOVIbak gebouwd door R. Nootenboom en M. Visser en door hen gecertificeerd toegelaten op F.H.N. flyballtoernooien.

Ijkprocedure flyballapparaten

Onderstaande ijkprocedure wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat alle apparaten op dezelfde manier reageren. Voor de aanvang van een toernooi zal de scheidsrechter deze ijking toepassen op alle apparaten die gebruikt zullen worden tijdens het toernooi. Een apparaat dat niet geijkt is, mag niet gebruikt worden tijdens het toernooi.

In onderstaande tekening geven de witte vlakken de voorkant van het apparaat aan (de trapplank). Het gearceerde stuk is de ijkplank. Deze plank heeft op een afstand van 70 cm een verhoging, die 27 mm hoger is dan de rest van de ijkplank. De hoek van deze verhoging die het dichtst bij het apparaat ligt, noemen we hoek A.

Het ijken dient te gebeuren op een horizontale ondergrond. Na het lanceren van een droge tennisbal uit de bovenste cup, moet deze bal op hoek A terecht komen met een tolerantie van +/- 10 cm. In wezen zijn alleen de lengte van de plank (70 cm) en de totale hoogte van A (45 mm) van belang.

Het afstellen van de bak is de verantwoordelijkheid van de coach. De coach kan de official die bij het ijken aanwezig is verzoeken de bak af te stellen, maar kan de official nimmer verantwoordelijk stellen voor enige schade die is opgetreden door het afstellen.

